

POSTANOWIENIE

Dnia 4 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

Ławnik SN Arkadiusz Sopata

Protokolant starszy inspektor sądowy Marta Brzezińska

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego J. R. oraz prokuratora Prokuratury Okręgowej w R. E. S., w sprawie obwinionej prokurator w stanie spoczynku X. Y., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu jawnym w dniu 4 czerwca 2025 r. odwołania wniesionego przez obrońcę obwinionej od zarządzenia Prokuratora Okręgowego w R. z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], w przedmiocie zawieszenia prokurator Prokuratury Rejonowej [...] w R. X. Y. w czynnościach służbowych

na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze

postanawia:

1. odwołanie obrońcy obwinionej pozostawić bez rozpoznania jako bezprzedmiotowe;
2. kosztami postępowania w sprawie obciążyć Skarb Państwa.

Arkadiusz Sopata Marek Dobrowolski Maria Szczepaniec

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], Prokurator Okręgowy w R., działając na podstawie art. 150 § 1 i 2 ustawy z dnia 26 stycznia

2016 roku Prawo o prokuraturze (dalej powoływana jako: ustawa Prawo o prokuraturze): zawiesił na okres 6 miesięcy, tj. od dnia 18 kwietnia 2023 roku do dnia 18 października 2023 roku X. Y. - prokuratora Prokuratury Rejonowej [...] w R. w czynnościach służbowych za uchybienie godności urzędu prokuratorskiego, polegające na kierowaniu w dniu 15 kwietnia 2023 roku w miejscowości K., gm. [...], woj. [...] w ruchu lądowym po drodze publicznej pojazdem mechanicznym marki A. o numerze rejestracyjnym [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości 2,07 promila alkoholu etylowego we krwi, co wyczerpuje znamiona czynu określonego w art. 178a § 1 k.k., jednocześnie natychmiast odsuwając X. Y. - prokuratora Prokuratury Rejonowej [...] w R. od wykonywania jakichkolwiek czynności służbowych, jako że nie daje ona gwarancji należytego wykonywania obowiązków z zachowaniem godności sprawowanego urzędu.

Odwołanie od powyższego rozstrzygnięcia wniósł obrońca obwinionej, który zaskarżył je w całości na jej korzyść, zarzucając:

- naruszenie art. 150 § 1 i 2 ustawy Prawo o prokuraturze poprzez jego zastosowanie w sytuacji, kiedy w niniejszej sprawie jego stosowanie było niedopuszczalne z uwagi na istnienie przepisu szczególnego w postaci art. 151 § 1 przywołanej powyżej ustawy;

- naruszenie art. 151 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze poprzez zawieszenie X. Y. w czynnościach służbowych w sytuacji, gdy uchwała w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. nie była jeszcze prawomocna;

- błędne ustalenie, że prokurator Prokuratury Rejonowej [...] w R. X. Y. uchybiła godności urzędu prokuratorskiego, co miało polegać na kierowaniu w dniu 15 kwietnia 2023 roku w sytuacji gdy brak jest dowodów świadczących o tym, że X. Y. spożywała alkohol jeszcze przed rozpoczęciem jazdy samochodem lub w trakcie poruszania się samochodem, a w konsekwencji brak jest dowodów pozwalających na stwierdzenie, że X. Y. prowadziła pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości.

Formułując powyższe zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia.

W odpowiedzi na odwołanie Prokurator Okręgowy w R. wniósł o pozostawienie go bez rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie obrońcy obwinionej od zarządzenia Prokuratora Okręgowego w R. z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], należało pozostawić bez rozpoznania z uwagi na jego bezprzedmiotowość.

Zgodnie z art. 150 § 1 zd. 1 ustawy Prawo o prokuraturze, prokurator może być zawieszony w czynnościach na okres do 6 miesięcy, jeżeli z uwagi na charakter przewinienia dyscyplinarnego konieczne jest natychmiastowe jego odsunięcie od wykonywania obowiązków. Powołana instytucja stanowi zatem tymczasowy środek reakcji wobec prokuratora stosowany w sytuacji, gdy z uwagi na charakter przewinienia, którego się dopuścił konieczne jest jego natychmiastowe odsunięcie od wykonywania obowiązków służbowych. Dla oceny zasadności odsunięcia od wykonywania czynności służbowych zasadnicze znaczenie ma wystarczające uprawdopodobnienie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, stopień zawinienia, wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości, szkodliwość zarzucanego czynu dla służby, a nadto okoliczność czy waga stawianych zarzutów uniemożliwia mu pełnienie czynności służbowych (zob. np. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 28 kwietnia 2005 r., sygn. akt SNO 12/05, Lex 472069, z dnia 7 kwietnia 2009 r., sygn. akt SNO 20/09, Lex 1288812 oraz z dnia 29 września 2009 r., sygn. akt SNO 72/09, Lex 1288982). W piśmiennictwie wskazuje się, iż konieczność stosowania instytucji zawieszenia w czynnościach wyznaczana jest *de facto* przez charakter zarzucanego prokuratorowi przewinienia, a zatem oceną czy przez pryzmat stawianych zarzutów konieczne jest natychmiastowe odsunięcie go od wykonywania obowiązków służbowych (zob. A. Kiełtyka, W. Kotowski, A. Ważny, *Prawo o prokuraturze*, Komentarz, Lex 2021). Podkreśla się nadto, że „zawieszenie w czynnościach spełnia dwojakie funkcje. Po pierwsze, chroni autorytet prokuratury, a także dalej jeszcze idący interes publiczny przed szkodami, jakie mogłoby spowodować pełnienie funkcji prokuratorskich przez obwinionego, stojącego przecież pod dyskwalifikującym go zarzutem. Po wtóre, odgrywa doniosłą rolę wychowawczą, będąc moralnym przeżyciem zarówno dla obwinionego, jak i dla

jego współpracowników” (zob. A. Kiełtyka, W. Kotowski, A. Ważny, *Prawo o prokuraturze. Komentarz*, WK 2017).

Mając zatem na uwadze istotę i cel instytucji określonej w art. 150 ustawy Prawo o prokuraturze, podnoszona w zaskarżonym zarządzeniu kwestia ochrony autorytetu prokuratury, w aspekcie szkód jakie mogłoby wyrządzić dalsze wykonywanie obowiązków przez obwinioną, nie jest w stanie się zrealizować, ponieważ prokurator nie wykonuje czynności prokuratorskich. Decyzją Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego z dnia 10 maja 2023 roku, znak [...], prokurator X. Y. została bowiem przeniesiona w stan spoczynku z dniem 21 kwietnia 2023 roku. Wobec powyższego de facto decyzja o zawieszeniu prokurator X. Y. wywoływała skutki prawne jedynie w okresie od dnia 18 kwietnia 2023 roku do dnia 21 kwietnia 2023 roku.

Decyzja w zakresie przeniesienia prokuratora w stan spoczynku ma charakter konstytutywny (prawotwórczy), a nie deklaratoryjny, wskutek czego z tą chwilą powstają skutki prawne i dochodzi do istotnej zmiany statusu prokuratora, który pozostaje nim nadal, ale w stanie spoczynku. Wtedy wówczas prokurator zostaje pozbawiony możliwości wykonywania czynności prokuratorskich oraz ustaje stosunek zatrudnienia (stosunek pracy) łączący prokuratora z zatrudniającą go jednostką prokuratury, w której pełni służbę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2019 r., I NO 118/19, LEX nr 2727458).

Tym samym zaistniały układ procesowy czyni bezprzedmiotowym rozpoznanie wywiedzionego odwołania, gdyż formułowany w nim postulat stracił swą aktualność.

Z tego też względu Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

[M. T.]

[r.g.]

